

Олена СОЛОДОВНИК, кандидат педагогічних наук, директор Звягельського медичного фахового коледжу, м. Звягель

Дмитро СОЛОДОВНИК, здобувач третього (освітньо-наукового) ступеня Університету Григорія Сковороди в Переяславі, м. Переяслав

ГОТОВНІСТЬ ДО САМООСВІТИ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ЯК КЛЮЧОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МОДЕЛІ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ

Національна доктрина розвитку освіти головною метою української освіти ставить створення умов для особистісного розвитку і творчої самореалізації кожного громадянина України, формування покоління, здатного навчатися упродовж життя, створювати й розвивати цінності громадянського суспільства; сприяти консолідації української нації, інтеграції України в європейський і світовий простір як конкурентоспроможної і процвітаючої держави [3]. Значимості набувають задачі, які пов'язані з невмінням студентів самостійно працювати, що ускладнює їхню готовність до самоосвіти. Тому, ключовою компетентністю моделі сучасного фахівця у процесі професійної підготовки студентів-медиків є готовність до самоосвіти, яка має навчити організовувати свою освіту, самостійно здобувати інформацію, розв'язувати особисті та виробничі проблеми, творчо мислити, прагнути до саморозвитку та самореалізації тощо. Виходячи з вище зазначеного, пріоритетним напрямком роботи Звягельського медичного фахового коледжу є висока якість підготовки сучасних конкуренто спроможних фахівців, які мають високий професійний рівень, мобільність, здатність до безперервного професійного розвитку, активну громадянську позицію.

Сьогодення спрямоване на переосмислення ролі фахівця із медичною освітою, який здатний активно впливати на формування у населення здорового способу життя, проводити профілактичну роботу щодо захворювань, збереження і зміцнення власного та громадського здоров'я; зміна вимог до оновлення змісту, форм та методів професійної освіти, орієнтованих на формування у кожного медичного працівника потреби максимально розвивати професійні компетенції, реалізовувати свої можливості, спрямовані на безперервний особистісно-професійний

розвиток (БПР); стрімке оновлення інформації та зростаючий потік наукових знань актуалізує підготовку фахівців нового типу, здатних оволодівати сучасними методиками здійснення професійної діяльності впродовж усього професійного життя

В «Українському педагогічному словнику» С. Гончаренка зазначено, що самоосвіта – це «...самостійна освіта, отримання системних знань у певній галузі науки, техніки, культури, політичного життя та ін., яка передбачає безпосередній інтерес особистості в органічному поєднанні із самостійністю у вивченні матеріалу» [2, с. 296]. У нашому дослідженні самоосвіту визначаємо як засіб особистісного розвитку, самопізнання, самовиховання; форма отримання та поглиблення знань, умінь та навичок; вид пізнавальної діяльності.

Н. Бухлова пропонує розглядати самоосвітню діяльність як сукупність декількох «само»:

- самооцінка – вміння оцінювати свої можливості;
- самооблік – вміння брати до уваги наявність своїх якостей;
- самовизначення – вміння вибрати своє місце в житті, в суспільстві, усвідомити свої інтереси;
- самоорганізація – вміння знайти джерело пізнання й адекватні своїм можливостям форми самоосвіти, планувати, організовувати робоче місце та діяльність;
- самореалізація – реалізація особистістю своїх можливостей;
- самокритичність – вміння критично оцінювати переваги та недоліки власної роботи;
- самоконтроль – здатність контролювати свою діяльність;
- саморозвиток – результат самоосвіти [1]. Погоджуємося із думкою автора щодо зазначення основних ознак самоосвіти.

Модель сестринської справи передбачає, що – це є представники самостійної професії, яка має власну теоретичну та практичну базу. Важливим аспектом готовності до самоосвіти студентів медичного фахового коледжу є створення умов для самостійного усвідомленого оволодіння студентською молоддю компетенціями й уміннями, необхідними для його майбутньої професійної діяльності.

У цій моделі виникають суперечності, а саме: потреба у висококваліфікованих фахівцях із медичною освітою для виконання завдань на фронті; необхідність розвитку мотивації студентів до оволодіння сучасними методиками самоосвіти та професійного самовдосконалення; об'єктивна потреба постійного оновлення змісту фахової підготовки молодших спеціалістів; недостатнє навчально-методичне забезпечення підготовки до ціложиттєвого професійного

самовдосконалення Для медичних працівників безперервний професійний розвиток насамперед є запорукою якісної медичної допомоги населенню України. Оскільки під час війни зіткнулись із тим, що для надання невідкладної та екстреної медичної допомоги необхідно більше медичних працівників із залученням лікарів-інтернів [4]. Отже, важливою складовою готовності до самоосвіти є безперервний професійний розвиток майбутніх фахівців із медичною освітою як цілеспрямована, систематична, високоорганізована й творча діяльність, що полягає у самостійному поглибленні й розширенні фахових компетентностей, удосконаленню практичних умінь та навичок, здібностей, професійно значущих якостей особистості, яка передбачає безперервне підвищення його кваліфікації й особистісне зростання.

Результати анкетування, яке було проведено серед студентів I-IV курсів Звягельського медичного фахового коледжу, вказують на те, що лише 20% студентів-медиків для засвоєння теоретичних знань використовують підручник; працюють в бібліотеці лише до 10%; а за допомогою мережі Internet – більше 65-70%, а практична підготовка до 100 % здійснюється у практичних аудиторіях, базах практик та симуляційних центрах.

Практична підготовка готовності до самоосвіти як ключової компетентності моделі сучасного фахівця включає наступні організаційно-педагогічні умови:

- формування у майбутніх молодших фахових бакалаврів із медичною освітою позитивної мотивації до професійного самовдосконалення;
- забезпечення відповідного педагогічного керівництва підготовки майбутніх молодших фахових бакалаврів із медичною освітою до професійного самовдосконалення шляхом підвищення професіоналізму викладачів-педагогів та викладачів-медиків;
- формування та вдосконалення фахових компетенцій студента медичного коледжу, практичних умінь самовдосконалення шляхом інноваційної організації освітнього процесу;
- створення у медичному коледжі сприятливого освітнього середовища шляхом реалізації креативних управлінських та організаційних підходів, зокрема впровадження та використання внутрішньої мережі Internet та хмарних технологій.

Крім того, розроблений спецкурс «Формування готовності майбутніх фахівців із медичною освітою до безперервного професійного розвитку», що включає змістовні модулі:

- 1) БПР, самоосвіту та самовдосконалення особистості як психолого-педагогічна проблема;

2) основні складові професійного самовдосконалення майбутніх фахівців з медичною освітою;

3) практична підготовка майбутніх фахівців із медичною освітою до професійного самовдосконалення.

Отже, основне завдання медичного фахового коледжу щодо готовності до самоосвіти як ключової компетентності моделі сучасного фахівця спрямоване на вироблення навички самостійно працювати і опанувати нове; підготовку нового покоління фахівців, які будуть компетентними, милосердними, здатними адаптуватися до середовища, вміти навчатися, досконало володіти професійними навиками, вивчати сучасні медичні технології, оволодівати знаннями впродовж усього професійного життя.

Список використаних джерел:

Бухлова Н. В. Формування здатності особистості до самонавчання. *Педагогічна скарбниця Донеччини*. Донецьк : ТОВ «Каштан», 2002, № 1. С. 47–48.

Гончаренко С. Український педагогічний словник. Київ : Либідь, 1997. 376 с.

Національна доктрина розвитку освіти у XXI ст. – К.: Шк. світ, 2001. – 21 с

Недашківський О. Безперевний професійний розвиток медичних працівників – запорука якісної медичної допомоги населенню України. *Актуальні проблеми менеджменту та публічного управління в умовах війни та післявоєнної відбудови України*. 2022. С. 407-409. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/46102/1.pdf>